

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 ft 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közöl a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.

a Gedeon és Társa nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ES 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groszman J. antiquar-fizletében, Falkenstein S. dohánytözsdejében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

Miskolcz város vasutja.

Miskolcz város 1897. évi július 10-én egy merész ugrással megelőzte a jövő századot.

Igy mondotta azt dr. Tarnay Gyula vármegyénk alispánja a vasut felavatása alkalmával tartott pohárköszöntőjében.

És valóban úgy is van.

Vasárnap óta, mióta a közönség a vasutat használatába vette, Miskolcz város minden polgára, mintha átváltozott volna. A villamos esengetyü hangja, a csinos kiállítások dübörgése olyan érzéseket költ az emberben, mintha nem is a végnapjait élő tizenkilencedik századnak gőzkörében, hanem már az új, ismeretlen huszadik századnak villamos légkörében volnánk; úgy érezzük magunkat, mintha nem a sáros és szemetes Miskolczon, hanem egy nagy világvárosnak pompás palotasorai között, tiszta, rendezett utcáin sétálnánk.

Szóval mióta a villamos megnyílt, azóta sokkal szebbnek és nagyobbak látjuk városunkat, magunkat pedig szinte különb lényeknek képzeljük abban.

A ki a lefolyt három nap forgalmát szemlélte, az meggyőződhetett arról, hogy városunk közönsége, nagyja és kicsinyje, gazdagja és szegénye mind *villanyozva van*. Az öröm mámorában úszva mindenki siet igénybe venni a közlekedési eszközöknek eme legszebb és legnagyobb vívmányát: a *villamos vasutat*.

A meglegedés és büszkeség öröme sugárzik az arcokon. De hát méltán is, mert Miskolcz városa Budapest és Pozsony után a *harmadik* városa az országnak, mely közuti forgalmának ellátása céljából a *villamos erőt* alkalmazta.

Hatalmas lépéssel haladtunk előre. Hosszan elnyult városunkban a távolság által okozott forgalmi és érintkezési akadályok egy pillanat alatt megszűntek. A veres-templom mellett lakó polgártársunk pár perc alatt a Gözmalomhoz ér. Az alvág lakója a felvág lakójával szomszédságba jutott. S hogy ez a korszakalkotó intézmény a személy- és teherv forgalom emelése, az ipar és kereskedelem föllendítése mellett milyen mérvben fogja emelni a háztelkek értékét, azt hirtelen meghatározni, kiszámítani alig lehet.

De nem ezélünk ez alkalommal a villamos vasut óriási előnyeit és áldásos voltát fejtegetni; azt a nélkül is tudja

és érzi városunk minden polgára. Nekünk nincs és nem is lehet most más teendők, mint örülni. Örülni annak, hogy ez a korszakalkotó nagy mű végre valahára befejeztetett.

Végre! Valahára!

Igy sóhajtunk föl mindnyájan. Igy különösen mi, a kik úgy a „Szabadság”-ban, mint más lapban tíz év óta biztattuk a közönséget, jósoigattuk, hogy már a jövő évben megnyílik a közuti vasut. És hogy nem nyílt meg, hát megmosogattuk olykor-olykor a dr. Csáthy Szabó István derék polgártársunk fejét. Hej, sokat szenvedett ő ezért a vasutért a lefolyt tíz év alatt! Mert hát mindig csak ő tőle kérdeztük: „Hogy lesz már? Mint lesz már? Mikor lesz már az a vasut fő ur?!“ Dr. Csáthy Szabó István nem felelt a kérdésekre. Sokszor maga sem tudta, hogyan áll az ügy — mert hát, mint minden új dolognak, úgy ennek az intézménynek is voltak ellenségei — sokszor hallgatott akkor is, a mikor mindent tudott.

No, de hála a gondviselésnek, oly hosszú vajudás után az ige testté lön, szép reményünk megvalósult!

Oly igaz és őszinte öröme senkinek sem lehet ma, mint dr. Csáthy Szabó Istvánnak, a ki tervezője és megteremtője volt ennek a szép és nagy alkotásnak. Elmondhatjuk, hogy a miskolczi közuti villamos vasutnak ő az *édes apja*, a ki előtt minden miskolczi polgár, a ki a haladásnak barátja, kalapot emelhet.

Mi elismeréssel és tisztelettel emelünk kalapot előtte és mindazok előtt, a kik ennek a nagy műnek létesülését lehetővé tették. Szerencséseknak érezzük magunkat, hogy ezt a nagy eseményt megérhettük és méltányolhatjuk.

Adja az isten, hogy ennek a nagy műnek a Hámor és a görömbölyi Tapolca felé minél előbb folytatása legyen!

(—t.)

Haza és szabadság a század végén.

— Két czikk. —

II.

A szabadság fogalma alatt intézményeket értünk, melyeknek célja, hogy az egyéni tehetség érvényesülésének útjából minden olyan akadályt eltávolítsunk, mely az *összesség érdekeivel összeütközésbe nem jön*. Mert a szabadság óriási haszna éppen az egyéni tehetség

korlátlan érvényesülésében áll. Igaz szabadság tehát csak ott lehet, a hol az egyén és a végrehajtó hatalom érdeke egymással teljesen összhangzásban állnak, egymást fedezik. Athén polgára a Pericles korában az állam veszedelmében a saját veszedelmét látta, mert az ott élvezett jogokhoz hasonlót neki egy másik görög állam nem ígérhetett.

Vizsgáljuk meg, vajjon biztosítva van-e nálunk a gondolat és cselekvés szabadsága; olyan téren, mely az állam érdekeivel összeegyeztethető?

A gondolat és a cselekvés szabadsága együtt érvényesül a választásoknál; de vajjon szabad ez Magyarországon? Ugye nem! Pedig, ha nekem az a meggyőződés, hogy gróf Apponyi inkább való a kormányra, mint Plátó, ez összeegyeztethető az összesség érdekeivel. De Plátó és Pandur Dezső más véleményen vannak, s Tarnóczy czimborájukkal úgy elrabolják az én választói jogomat, mintha soha se lett volna. Lehet-e ott szabadságról beszélni, a hol *hadjáratot folytatnak a tömeg választó jogára*? A hol a hivatalnok-sereg fegyelmezett táborokarával megrohanják a mi rendezetlen guerilla-csapatunkat. Hol a kormányhatalom, mint a lidércnyomás hivatalnok-hadával ránehezedik a független választók meggyőződésére? Biz ez akármí, csak *nem szabadelvűség!* A Bánffy-uralomnál százszor jobb a teljes muszkaabszolútizmus. Ott egyetlen ember van, ki a maga akaratát és érdekeit a tömegé fölé erőszakolja; nálunk a hány apró hivatalnok, annyi az ellenséged, ha a kormány szekerét nem tolod.

Ott a híres 16. §, melyet az annyszor ócsárolt néppárt is védelmez azok ellen, kik magukat „szabadelvű” névvel kendőzik. Mit nekik a szabadság koronája: a *gondolatszabadság*? A viczinálista, provizorista és képtártolvaj érdekei nem kerekedhetnek miatta a közérdek fölé. Tehát le kell nyakazni a gondolatszabadságot, hogy haszna legyen belőle a *szabadosságnak*.

És mindezt mivel egy párt, mely elég szemérmetlen magát mindezek daczára is „szabadelvű”-nek nevezni. De a közönség már kijózanodott és tudja, hogy ez a cím ámitás, melyet a közönség könnyebb rászédése kedvéért találtak ki. A gázság mindig a becsületet szimulálja, mikor a jóhiszeműséget rá akarja szedni. De a jóhiszeműség szemérmől azonnal leesik a hályog, mihelyt

megesalták. Így járt a nemzet is a „szabadelvű” szimulánsokkal. Már ismeri a szép maszkokat, a kik népszerűtlenné tették a szabadság és szabadelvűség ügyét azzal, hogy tetteikre hazudják a szabadelvűséget. Ez a név ma-holnap azzal lesz egyenlő, hogy: *világcsaló*.

Ki az oka tehát, ha nemcsak a haza, de a szabadság testvérfogalma is kezd kimenni a forgalomból? Nem az a párt, mely elkeseredetten védi a szabadság utolsó sánczát: a sajtószabadságot, hanem az a másik, mely az egyenlőség hazáját a protections-Kindek és Pubok hazájává tette. Mely a saját gazságait a szabadelvűség ráhazudásával akarja elfedezni.

Nézzünk át a szomszéd Ausztriába, melyről ezelőtt büszke lenézéssel szoktunk megemlékezni, ha szabadelvűségről volt szó. Ott már életbe léptették az általános szavazatjogot. És ez így van jól. Legyen képviselve minden érdek és minden panasz az ország köztermében — nemcsak a proviziósok érdeke. — Utóvégre is nem lehet megtagadni a szavazat jogát attól az embertől, a ki adót fizet s a kitől azt követeljük, hogy mint katona haljon meg a hazáért.

A szabadelvűség legégetőbb kérdése az *általános szavazatjog* behozatala. „Semmit rólam nélkülüm,” azt mondják a haza azon mostoha fiai, kiktől ezt a jogot megtagadják. Ott van a tisztán aristocraticus alapon megalkotott főrendiház, gunyjául minden szabadelvűségnek. Egy felől a született érdemtelenek a hatalom, a törvényhozás polczán; más oldalon a nagy tömeg, vállán a nehéz munka terhével, kitagadva a választói jogból. Ne fessegjen nekem Beksics százkezü röpiró liberálistusról, míg ilyen ellentéteket látok! A nevek és a jelszavak utóvégre

is csak az együgyűeket téveszthetik meg. De a jól látók előtt világos, hogy ez a párt, mely „liberális”-nak nevezi magát és megteremtette a jelenlegi főrendi házat, nem *liberális*, hanem egyszerűen csak — *liberiás*.

A kormányhatalom lenyüggő igája alá került intelligens osztály lelkéből kiültek az egymást felváltó kormányok minden ideális törekvést. Ez az osztály, ha a hazáról és szabadelvűségről beszél nekik, megmosolyogja. De ha kenyérről beszél, akkor már nem közönyös. Így zsugorodott össze a haza és szabadság szent fogalma lassanként — *kenyér- és megélhetés-kérdéssé!*

A jogaiból kitagadott nép nem lelkesedhetik azért a szabadságért, melyet tőle megtagadnak. Nem lelkesedhetik azért a hazáért, mely nehéz munkáért neki alig-alig biztosítja a megélhetést. A nép különben sem ismer sehol ideális célokat; ezt csak a vezetők suggerálják reá.

Kikre zsugorodnak tehát össze a szabadelvűség barátai? Azokra a szabadelvűekre, kik proviziót és reactionárus dugárut árulgatnak a neve alatt; kik teljesen tönkre teszik a hitelét ennek a szónak. A Morzsányiak, Miklósok szabadsága a tömeg előtt csak visszatszó lehet.

Azámítást, csalást, népkizsákmányolást, szavazatrablást hiába nevezitek szabadelvűségnek. Jobb lesz, ha elnevezitek magatokat egész őszinteséggel *kufároknak*.

Ki az oka, ha a tömeg ma már közönyös a haza szóra és gunyolódva említi a szabadelvűséget, ha nem hisz benne?

Tik vagytok az okai, proviziósok!

Cassius.

A villamos vasut megnyitása.

— 1897. július 10. —

Miskolcz város lakossága az elmúlt szombaton nagy és nevezetes napra virradt. E napon nyitották meg a miskolczi közuti villamos vasutat s e napon adták át a közforgalomnak. Fontos és korszakalkotó esemény ez városunk történetében.

A lakosság áthatva eme nagy eseménytől, lelkesült örömmel sietett az utcára, hogy az eseményeknek tanuja legyen. Reggel 8 órakor már mozgalmas képe volt a főutcának s mindazon utcáknak, a melyeken a villamos vasut vonala végighúzódik. Nők és férfiak sorfalat állottak, le- és fölsetáltak a gyalogjárókon és a pálya mentén.

E közben három csinosan feldisített motorocsi érkezett a városháztéren levő kitérőhöz. A nagyszámu közönség a kocsik érkezését zajos éljenzéssel fogadta.

A bejáró bizottság a városháza nagytermében gyűlt össze. Megjelentek a kereskedelmi minisztérium képviselőiben: dr. *Halászy* László miniszteri s-titkár, *Ney* Ferencz főfelügyelő, *Keleti* Dénes királyi főmérnök és *Jendrassik* Cornél kir. mérnök. Borsodvármegye képviselőiben: dr. *Tarnay* Gyula alispán, *Kovács* Lajos főügyész, *Horváth* Béla kir. főmérnök, *Radvány* István kir. tanácsos; Miskolcz város képviselőiben: *Soltész* Nagy Kálmán polgármester, *Bizony* Akos, *Lichtenstein* József, dr. *Csáthy* Szabó István, *Kubacska* István, *Bársony* János t. ügyész, *Adler* Károly főmérnök és *Horváth* Károly rendőralkapitány. A vasuti üzletvezetőség részéről: *Görgey* László üzletvezető, *Gianone* felügyelő, *Posta* Sándor főmérnök, *Vészi* Béla mérnök; az engedélyes részvénytársaság képviselőiben: *Gerster* Béla. Ezekon kívül jelen voltak a bejárásnál *Berkovics* főmérnök, *Gulácsy*, a Ganz-gyár igazgatója, *Fodor* István, *Schwartz* és *Jänisch* főmérnökök, *Bulyovszky* Gusztáv, *Koos* Soma, *Sugár* Ignác kam. titkár, *Kobelrausch* Károly és *Balázs* Miksa állomásfőnökök, *Radics* Ollé Károly, a villamos vasut igazgatója; a sajtó képviselőiben: *Miskolczy* Pál, *Forster* Rezső, *Ruttkay* Menyhért, *Huberth* János szerkesz-

A „SZABADSÁG” TÁRCZAJA.

A boldogság.

Ne keressétek a boldogságot messze!
Szíveteket érte hő vágy ne epossze!
Nem távol csillogó, bolygó tűz az, melyet
Arra tévedt szellő-fuvalom elkerget.

Itt van az, itt közel, csak vegyétek észre!
Ne nézzetek fel az égbe nyuló bércre!
Havasok aljában nyíló kis virág az;
Nem üstökös csillag, szerény mécsvilág az.

Itt az asztal körül, kis családi körben,
Hol már kis unokám játszik anyaölbén,
S aranyzóke fejét hozzám ide hajtja,
Ezüstös hajamat meg-megsimogatja.

Hol a hű nő, gyermek egyetértő lelke
Tartja a lelkemet szeretve — ölelve;
Hol kicsinye, nagyja megpihenőt keres,
S felettünk a béke galambja száll, repes.

Abba a távolba lelkem is eltévedt;
Én is néztem azt az égbe nyuló bércezt:
Legyen áldott isten! hamar visszatértem,
Dicsőségért, hírt virágot cseréltem.

Maradj te dicsőség ott a magas bércezen!
Boldogságom hijját miattad nem érzem.
Adj nekem istenem egy mosolyt, virágot!
Oda adom érte a dicső világot.

Tóth Pál.

Házasság és családi élet*)

Ami más népeknél a családalapítás indító okául és alapjául szolgál, a szerelemnek a matyóknál ugyszólván semmi része a házasságok létrejöttében. Pedig tud ám szeretni a matyó is. Mindenik legénynek megvan a maga kedvese, a kinek a kedviért szívesen eljárógat aztán nemcsak a fonóba, hanem a szülői házhoz is minden áldott este ugy 10—11 óra között s „ott tanyázik egy-két óra hosszáig”, nem ritkán éjjel utánig, a nélkül, hogy ez által csak némi kis árnyékot is vetne a leány erkölcsi tisztaságára. A leány pedig büszke rá, hogy van már, a ki érte is koptatja a küszöböt, azonban magáról soha sem feledkezik meg s ritka az olyan matyó lány, a ki a pártáját sárba ejtené.

Érdekes, hogy az apáktól öröklött szokás-jog tiltja a legénynek ma is más utcabeli leányhoz járogatni, azt tartják: kiki a saját utcájában keressen szeretőt, s ha mégis akad olyan, a ki más „soron” vagy „szög”-ben lakó leányhoz mer járogatni, az olyat az ott lakó legények éjszakának idején meglesik s mikor a leányos háztól haza veszi utját, ugy elverik, hogy 5—6 hónapig is megfékszi az ágyat s jó, ha bele nem hal. Régente pedig az ilyent egyszerűen leszurták vagy agyonverték. Sőt a hagyományos szokás hajdan annyira szeparálta egyik utcabeli legénységet a másiktól, hogy még nő-

*) Mutatvány *Istvánffy* Gyula „A matyó nép élete” czimén megjelent kitűnő munkájából. A könyv *Gedeon és Társa* könyvnyomdai műintézetében jelent meg. Kapható 1 írtért szerzőnél Liptó-Szent-Miklóson.

sülők is csak a saját utcájából lehetett, különben bizton számíthatott rá az illető, hogy lakodalma véres verekedéssel fog végződni, mely nem egy esetben követelt emberéletet áldozatul. Ma már azonban a szokás-jog emelte ezen korlátok egy részét a matyó nép maga ledöntötte s nem szur szemet senkinek, ha a legény más utcabeli leányt vesz el feleségül, de kurizálni ma is csak a saját utcájabeli leánynak kurizálhat — addig, míg az öregek meg nem házastják egy másikkal. Mert ritka matyólegény ám, „a ki a szeretőjít veszi jel feleségü”, legnagyobb részük azzal esküszik meg, a kit „az anyja, meg asszonyrokonai ráüszkölnék”. Fialat, matyó menyecskék szájából hallottam ezt, a kiknek egyike pláne anyósa füle hallatára mert így nyilatkozni.

S a matyó szokások e része teljes ázsiai eredetre vall. A mint a török népnél nem, ép ugy a matyónál sem ismeri a házassalendő legény leendő menyasszonyát, hanem az ő tudta és beleegyezése nélkül édes anyja maga szemeli ki a leendő menyét s a legközelebbi nőrokonokkal meghányva-vetve a dolgot, egy „tudató” asszonyt küldenek el a lányos házhoz puhatóldzás végett, a ki jövelele czélját lakonikus rövidséggel előadva, kijelenti, hogy „ide s ide kéretem a leányt”. S ha netalán a legény vagy az új atyafiság nem volna inyére a lány szülőinek, kitérő feleletekkel, kifogásokkal, hogy „emmi lányonk még nem arra való”, vagy „nem aggyuk még férhe’ jaz idén”, kiméletesen értésére adják a „tudatónak”, hogy nem hajlandók e házasságkötésbe belemenni. Ha pedig a legény nincs ellenetésükre, egyszerűen azt mondják a tudatónak:

tők és Láng Ottó a „Borsodmegyei Lapok“ segédszerkesztője.

Dr. Halászy László s-titkár elfoglalván az elnöki széket, felhívta a bizottságot, hogy a vasut üzemképes állapotának megvizsgálása végett a helyszínére menjen. Erre a jelenlevők a közönség zajos éljenzése mellett a földszített kocsiokba szálltak.

A vonat először a Verestemplom felé indult, a végállomás megvizsgálása után visszafelé indult s a Sörház, Nagy Hunyad-, Széchenyi-, Király-utcák, Zsolczi kapu- és Vay-uton végighaladva a pályaudvarnál megállt. Itt Korbuly mérnök kalauzolása mellett megtekintette a társaság a villamos telepet, az áramfejlesztő gépeket, az igazán megépítő berendezést, a javító műhelyt és a kocsiszint. Persze, hosszú idő kellene ahhoz, hogy a gyönyörű berendezést s a komplikált gépszörnyeteket működését a laikus ember megértse. A bizottság rövid idő múlva ismét visszafelé indult, megtekintette a pályatestet a gömőri állomásnál, a Buzatér-, Széles-, Tetemvár-, Kazinczy-, Szemere-utcák végéig a Népkertig, majd innen visszatérve a Buzatértől a Széchenyi-utcán megtekintette a Pácz-féle ház előtt levő csatornát s aztán a főutca vonalán visszaérkezett a városháztérre.

A bejárás körülbelül 11 órakor ért véget, mely után a bizottság a városháza nagy termébe visszatérve, azonnal megkezdte a tárgyalást. A tárgyalás fél két óráig tartott, melyet Soltész Nagy Kálmán polgármester, dr. Tarnay Gyula alispán, Bizony Ákos és Kovács Lajos a város érdekében tett felszólalásai igen élénk és érdekessé tettek. Dr. Halászy László elég ügyességgel és nagy jártassággal vezette a tárgyalást s igyekezett a város és a vállalkozó részvénytársaság érdekeit összhangzásba hozni, a mi legtöbb esetben sikerült is. Csak a Pácz-féle ház előtt levő csatorna-ügyében tett panaszt nem intézték el kedvezően, a mennyiben ennek a csatornának átalakítását az engedélyes vállalat magára nézve kötelezőnek nem ismerte el. Ez ügyben a kereskedelmi miniszter dönt. A többi kifogásokat elfogadta az engedélyes vállalat. Így a pályatest mellett lévő hiányos és rossz kövezést kijavíttatja;

a kettős vágányok között lévő mélyedéseket — hogy azokba a szekerek kerekei be ne szoruljanak — kitölteti; a Koos-féle ház előtt levő kitérő mellett az utcának egész szélességben kockakövel leendő kikövezésére 100 forintot felajánlott.

A bizottság a megálló helyeket a következőleg állapította meg. A fővonalon: 1. Tüzérlaktanya. 2. Vágóhídi ut (feltételes megállóhely). 3. Engelház előtti kitérő. 4. Gömőri vasut elágazó. 5. Zsolczi-uti kitérő. 6. Buzatéri kitérő. 7. Pácz-köz. 8. Lloyd-szálloda. 9. Seper-szálloda. 10. Színházi kitérő. 11. Korona-szálloda. 12. Városháztéri kitérő. 13. Sárgafüredő. 14. Honvédlaktanya. 15. Verestemplom (végállomás). A népkerti vonalon: 1. Posta-utca. 2. Tetemvár. 3. Posta-utca. 4. Seperszálloda. 5. Szirma-utcai és Kandia-utcai torkolat. 6. Üzletvezetőségi palota. 7. Népkert (végállomás).

Elnöklő s. titkár előterjesztette, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter a villamos vasut személy-díjszabását a következőképpen engedélyezte:

- I. A verestemplomtól vagy a Népkerttől a gömőri pályaudvarig — — — egész jegy 6 kr., gyermekjegy 3 kr.
II. A gömőri pályaudvartól a tiszai (rég) pályaudvarig terjedő vonalszakaszban egész jegy 6 kr., gyermekjegy 3 kr.

A két vonalon együtt egész jegy 12 kr., gyermekjegy 6 kr.

- III. A Városháztér kitérőtől a tiszai pályaudvarig terjedő vonalrészben egész jegy 10 kr., gyermekjegy 5 kr.

A kocsi reggel 6 órától esti 9 óráig közlekednek.

A tárgyalás befejezése után dr. Halászy László kijelentette, hogy a villamos közúti vasut a személyforgalomnak azonnal átadható.

A komoly dolgoknak üdvös és czélszerű

elintézése után a bizottság két és fél órakor ebédre gyűlt össze, melyet a „Korona“-szálló disztermében Reidinger Béla vendéglős teljes megelegedésre szolgált föl. Nagyon természetesen, hogy ilyen alkalommal a pohárköszöntők sem maradhattak el. Az első pohárköszöntőt Soltész Nagy Kálmán polgármester mondotta azokra, a kik ezt a korszakalkotó intézményt megteremtették s éllette Dániel Ernő kereskedelmi minisztert, dr. Csáthy Szabó Istvánt, a vasut apját és Gerster Béla építő mérnököt. Utána Blazsejovszky Ferencz apát-plébános a nagy mű felavatóját, dr. Halászy László min. titkárt éllette. Dr. Halászy László Miskolc város és Borsodvármegye közönségéért emelt poharat. Dr. Tarnay Gyula alispán Keleti Dénes műszaki tanácsosért, Bulyovszky Gusztáv Soltész Nagy Kálmán polgármesterért, dr. Csáthy Szabó István Miskolc város közönségéért, Fodor István, a villamos részvénytársaság igazgatója a vasuti felügyelőségért, Ney Ferencz műszaki tanácsosért, Görgy László üzletvezetőért emelt poharat. Gerster Béla Miskolc város polgármesterét s közönségét, Legányi vasuti főmérnök (Kassáról) a helyi sajtót éllette. A társaság kellemes hangulatban 5 óra tájban oszlott szét.

Üdvaraink.

A legtöbb esetben egy-egy jelenségből, ami pedig kicsinyességnek látszik, nagy következményeket vonhatunk le. Így például, ha nem is ismerjük, akihez bemegyünk, sem annak családját, azonnal tájékoztathatjuk magunkat felőlük, ha egy kissé szétréznünk az udvarán.

Tessék csak kísérletet tenni itt Miskolcon is. Bizony-bizony egyetlen szétrétkérésre meg lehet mondani: ki a rendes, ki a rendetlen gazda. És pedig meg lehet ismerni mindenkort. Akkor is, amikor olyan módon összetisztogatják, mintha a háztüznézőbe jövőket várnák és akkor is, amidőn a legszorgosabb munka folyik az udvaron.

Az éles szem hamar észreveszi, hogy a nagy gondal összetisztogatott udvarban a legtöbb csak egy napig tartó gondozásban részesült s nyomban látja, hogy milyen szá-

— Hát kügyék el este a legényt.

S e kijelentés teljesen azonos szokott lenni a beleegyezéssel.

Legtöbb esetben a legény minderről mit sem sejt s természetesen nem kis meglepetéssel hallja aztán, mikor az édes anyja előáll vele, hogy:

— Hallod-e Matyi, megházasodtá?

— Meg e? Hát oszt' kit veszek el?

— Má' csak olyat, a kinek nagy fót van a pendelyin (t. i. földje is lesz hozományul), a Kavics Andrisék lányát, az Erzsut. Elmégy oda este.

A legény szíve meghajlik az anyai akarat előtt, felölti magára este az ünneplő gunyáját s elmegy leányzóba — hogy szemtől szembe lássa, kivel háziasították hát meg.

A fogadtatás — pláne, ha még szemre való is a legény — természetesen szíves szokott lenni, ott fogják egy kis időre, hadd ismerkedjék a leánynyal, aztán, hogy némileg értésére is adják, hogy örömet vállalják vejüknek, mielőtt haza indulna, lelkire kötik, hogy „elküldje ám hónap a tudatját“.

A „tudató“ jobbra a völegény valamelyik közelebbi nőrokona szokott lenni, a ki által rendszerint egy 10 frtos nagy selyem nyakra való kendőt foglalónak s ez addig marad ott, míg az új párt először ki nem hirdetik. — Így szerep a matyó asszony a fiának feleségét.

Általában a legényeket nagyon korán szokták megházasítani, mert azt tartják, „ha má' jelé kerü' ja katonaságtu, mennő a bajsza“, már pedig „nem szép a bajszos völegény“. Azért aztán legnagyobb részük a m. kir. honvédelmi miniszter engedélyezésével 18—19 éves korban köt házasságot s

ha, mint ilyet besorozzák katonának, már mint feleséges, gyermekes ember tölti ki a három esztendőt. Leányaikat is korán adják férjhez, a 14—15 éves menyasszony nem tartozik a ritkaságok közé, úgy, hogy soknak az árvaszék beleegyezését kell előbb kieszközölnök, hogy férjhez mehessenek.

A „kérő“-nek nevezett kézfogót, vagy eljegyzést, rendszerint az első kihirdetés után, vasárnap este tartják meg a lányosháznál, a hová a völegény két „násznagy“-ot küld el követségbe. A két násznagy annak illő rendje, módja szerint beköszön:

— Dicsértessék a Jézus Krisztus. Aggyon Isten jó estét!

— Aggyon Isten! Mi járatban vannak?

— Egy madarat keresünk — felelik a násznagyok.

— Milyen madarat?

— Egy páratlan madarat páratlan madárhoz.

— Üllenek le, maj' megkeressük hát társát annak a madárnak.

Ekkor aztán bevezetik a menyasszonyjelöltet az első „ház“-ba, hol már leánypajtásai egybegyűlve várják, hogy tanui legyenek az ünnepélyes aktusnak.

A két násznagy előbb kezét fog a „páratlan madar“-ral, aztán egyikök hosszas versben előadja jövetelük czélját s felköszönti a leányt, mint menyasszonyt, boldog, megelegedett, hosszú életet kívánván neki. A verses köszöntő után a menyasszony valamelyik közeli nőrokona odaáll a násznagyok elé s e szavak kíséretében: A „menyasszony nem kívánja fáradságokat hijába, evvel a kis ajándékkal kedveskegyik“ — egy-egy „főre való olajos kendőt“ ad át nekik emlékül, aztán jó tartják őket gulyá-

sos hussal, paprikás- vagy töltött csirkével, meg süteménnyel. Vacsora végeztével a násznagyok visszamennek a völegényhez beszámolni, hogy küldetésükben mily eredménnyel jártak el. — Ezen előzmények után a völegény maga megy el aztán 4—5-öd magával a menyasszonyos házhoz, hol már terített asztallal várják. — Eljegyzésül a völegény ilyenkor mindig egy selyem, „fejre való kendő“-t ad menyasszonyának, ez pedig viszonzásul egy szalagokkal gazdagon feldíszített ugynevezett „szégyenbokrétá“-t nyújt át, a mit a völegény esküvője napjáig tartozik kalapjánál viselni. — A „szégyenbokrétá“ ajándékozása azonban ma már kivésző félben, e szokást egyedül a tardiak őrzik még ma is, a hol különben az eljegyzést — a szent-istvániaktól és mező-kövesdiektől eltérőleg, nem az első kihirdetés után, hanem az azt megelőző nap estéjén tartják.

A lakodalomra a násznépet esküvő előtt három nappal a „hivogatók“ és „vőfélyek“ hívják meg úgy a menyasszony, mint a völegény részéről.

„Vőfélye“ a völegénynek, „hivogatója“ a menyasszonynak van s míg amaz a kalapja mellé egy rozmaringszálból s rózsából álló bokrétát kap, melyről legalább egy félróf piros, kék vagy zöld pántlika lóg le két ágban a válláig, addig a „hivogató“ kalapját csak egy szál rozmaringgal díszítik. „Hivogató“-ja van ugyan a völegénynek is — csak hogy ez mindig házas ember — s ennek a házas embereket, a vőfélynek pedig a legényeket és leányokat kötelessége meghívni.

A matyó lakodalmak legtöbbje az Adventet megelőző „nagy farsang“-ra, vagyis október, november havára esik (a tulajdonképenit

nalmas a külseje az udvarnak, amikor senkit se várnak.

Ellenben az állandóan gondozott udvaron rend uralkodik akkor is, amidőn a dolog miatt máshol hallatlan rendetlenség van. Ez a rendes gazda udvara, amaz a rendetlené.

Elmondhatjuk, hogy sok szép udvart láthatunk Miskolczon. És pedig olyant is, a melyben az egyszerű rend és tisztaság követelményein is túl menve, fákkal, cserjékkel, virágokkal egy-egy kies paradicsomot alkot a rendes gazda. Bizony mind okos ember, aki, ha teheti, ezt teszi. Nincs kényelmesebb az emberre nézve semmi, mint a kellemes otthon. Ki kell emelnünk, hogy városunkban több olyan szép udvar van, különösen a nálunk oly előszeretettel ápolt rózsakultusz folytán, hogy azokat nemcsak magunk szemléljük nagy gyönyörűséggel, hanem az idegeneket is rendkívül kellemesen lepi meg.

De hát a rendhez mindez nem tartozik. Habár a hol csak arra hely van, egy-egy fa, néhány bokor, vagy csak egy kicsiny virágágy is nem sokba kerülő díszítés és arra vall, hogy valaki a háznál melegebb kedélyű, rendet és csinosítást kedvelő.

Hanem az már a rendhez tartozik, hogy a melléképületek is jókarban legyenek; a trágya ne halmozódjék föl hegygyé; a legesősebb időben se legyen olyan sár az udvaron, hogy térdig kelljen benne járni; a hízaló helyiség se legyen éppen az ember orra alatt; a házeresztől ne csurogjon a víz a nyakunkba és különösen gazdasági udvarban mindennek meg legyen a maga helye; a malacok éppen ne dörgölözessenek a látogatóba érkező lábaszarához; a sötétben ne essünk keresztül valami teknőn stb. stb.

Fájdalom, rendetlen és piszkos udvart is elég sokat láthatunk Miskolczon, ahová csak betekinteni is rosszul esik; hát még mily kevés annak a tudata, hogy valahány ilyen udvar, annyi rossz, rendetlen gazda és család!

Hát persze, az ilyeneknek is van kifogásuk: azt szokták mondani, hogy ahhoz a példás rendhez sok idő, meg sok költség kell, a mivel ők egyikkel sem rendelkeznek. No hát ez pedig nem áll. Éppen a rendetlen gazda veszt el azzal teméntelen időt, hogy mindent keresni kell; azzal, hogy mikor éppen vala-

„kis farsang“-nak nevezik) s az esküvők idejének meghatározásánál mindig Márton napja (novemb. 11 ike) az irányadó. A Márton-nap előtt tartott lakodalmak az „első lakzik“, az ezt követő első héten vannak a „középső lakzik“, az ezt követő héten pedig az „utolsó lakzik“. S ez időmeghatározás annyira általánosan ismert, hogy ha megkérdezi az ember a matyó menyecskeitől mikor esküdött, csak azt feleli rá, hogy az „első“ vagy „középső“ v. „utolsó lakzikor“, vagy az első előtt egy héttel, két héttel stb.“ s a matyó ember azonnal tudja, hogy az illető Márton-nap előtt esküdött-e vagy Márton-nap után.

Zene nélkül matyó lakzi meg sem esnék, némely legénynek még jóformán nincs is menyasszonya, hanem a muzsikusról már jó eleve gondoskodik, a mennyiben a tömeges esküvők miatt ez is kapós szokott lenni. Az özvegy ember lakzóján rendszerint dudaszó mellett mulatnak.

Az esküvőt megelőző nap — mely jobbára vasárnap — délután a táncolni szerető fiatalok, leányok, legények odagyűlnek a völgyes házhoz egy kis táncot roppni, valamint a lakodalomra meghívottak egy része is. Aztán estefelé az „első násznagy“ — a mely tisztséggel rendszeren a „komát“ tisztelik meg a völgyes szülői — odaül az asztal mellé a főhelyre, a szoba szögletébe s onnan kiáltja ki sorra, hogy kik lesznek a násznagyok, vőfélyek, nyoszolyóasszonyok, nyoszolyólányok, ki lesz a két szakácsné s ki a korcsmáros, a kire majd a boros hordó kezelését bizzák. Mellesleg megjegyzendő, hogy a szakácsnék egyike rendszeren a keresztanya szokott lenni.

(Vége köv.)

mit használatba kellene venni, akkor sül ki hogy javítani kell, vagy új szükséges helyette. Éppen a rendetlen gazda, aki az időnként szükségessé vált javításokat, pótlásokat elmulasztja, költ többet, mert a mit kis költséggel idejekorán pótolni lehetett volna, azt később többszörös költséggel kell elérnünk.

Ne csak azért tartsuk hát rendben és tisztaságban udvarainkat, hogy ezzel parádézzunk mások előtt. Ámbár a parádézás e neme ellen senkinek sem lehet kifogása. Hanem tartsuk rendben a magunk jóvoltáért, hogy időben és pénzben takarékoskodhassunk.

Am láthatja mindenki, hogy vállvetett buzgalommal igyekezzünk rendet és tisztaságot, sőt csinosítást is teremteni közttereinkben és utcáinkon. Szépen haladunk is e téren. De furcsa dolog, midőn az aszfalt-járóról benyitva, sárban és trágyalében egyik kődarab-ról a másikra ugrálva kell eljutnunk a gazda küszöbéig!

A ház udvara és belseje fölött való rendbe — amennyiben közegészségügyet nem érint — nem szólhat bele se az előjáróság, se a közgyűlés. Rendezze hát ezeket minden gazda józólése, rend- és tisztaságszeretete.

Jogfosztás.

Az ősszel megnyitandó új községi iskolához a miniszter által kinevezett két tanító kérdése városunkban ez idő szerint élénk megbeszélés tárgyát képezi, melyhez mi is hozzá kívánunk szólni.

Sokan a város autonom jogát látják megátadva ama kinevezés által, — sokan pedig eme körülményt sehogysem tartják a tanítói világban a munkakedv fölkelésére, a lelkes törekvés élesztésére s fokozására, sem pedig a tanítói érdem jutalmazására alkalmas eszköznek.

Mert nézzük csak a dolgot teljes világitásban.

A népoktatási törvény tudvalevőleg megkülönböztet állami-, községi-, hitfelekezeti-, társulati- és magán-iskolákat a szerint, a mint azok az állam, község, hitfelekezet, társulat és magánosok által tartatnak fenn.

Van ezeken kívül még államilag segélyezett iskola is, melyet egyes iskolafentartók akkor szoktak igénybe venni az államtól, midőn anyagi viszonyaik elégtelensége folytán a segélyre *rászorulnak*, vagy saját fejlett kulturájuk oltárára hozott áldozatuk anyagi erejüket már-már felülmulja.

Akár községi, akár felekezeti jellegű legyen azonban az *államsegélyezett* iskola: meghagyja a törvény az illető iskolafentartó autonom jogát teljes épségben. Választhatják azután is saját tanítójukat tetszésük szerint a törvény követelte minősítés figyelembe tartása mellett — legfőleg a megválasztott tanító hazafiaságának tekintetéből tart fel magának az állam — beavatkozási, illetve megerősítési jogot. A volt határvidék különleges iskola viszonyai nyilvánvalóak. Csak épen Miskolczra nézve kíván a miniszter e tekintetben kivételt inaurálni, a hol az iskolák megmaradnak községi jellegűeknek, de az állam *rendel ki* nekik két tanítót, miután — mint egy helybeli laptársunk megjegyzi a — az államnak két *kitűnő* tanítója hely nélkül van.

Ez valóban *furcsa*. Szép kegy! Ezt más városok *megköszönnék*, Miskolcz városa *ilyen kegyhez* pedig csak két kormánypárti képviselő protezsálása révén juthat.

Ez egyenesen az autonom jog elvonása. Olyan drága ár ez kicsinyben ama csekély 1000—1200 frtért, mibe a két tanító ellátása a városnak kerülne, mint — ha hasonlattal élhetünk — melyet I. Lipót 1687-ben a magyar nemzetől követelt.

Mintha talán az itteni kiváló szakértelmű, intelligens községi iskolaszék nem tudott volna választani a nagyszámu pályázók közül épen olyan két *kitűnő* tanítót?

Van az államnak módjában tanítóit elhelyezni valamely közég autonom jogának el-

vonása nélkül is, minek oktrojálja azokat Miskolczra.

Tessék csak a „Néptanítók Lapjába“ tekinteni, hány állami tanítószék van most is üresedésben!

Mért nem jelölt ki nekik képzettségüknek megfelelő működési kört és ha esetleg ilyen nem volna: a mint a kinevezett két tanító január óta — mióta t. i. a két üvegyár az üzemet beszüntette — teljes fizetés mellett, tanítás nélkül várt, várhatott volna alkalmazásáig is.

Egyébként utána jártunk a dolognak s tényleg kitűnt, hogy a két kinevezett tanítónak másfél, illetve harmadfélévi gyakorlata van a tanítás terén, a mi — bár elismerés a törekvésnek s a *kitűnő* képzettségnek — véleményünk szerint még nem a tökéletesség netovábbja, mert gyakorlat teszi a mestert.

Hány kifejezeseget tanítói egyéniséget, hány, a magyar nemzeti állameszme terjesztésében hosszas szolgálat folyamán érdemeket szerzett tanítót találhatott volna a miniszter az állami tanítók tisztos táborában, kiknek ilyen kulturális gőcpontra való kinevezetésükben a legnemesebb ambíció jutalmát látta volna a tanítói közvélemény, ha ezen állásokra pályázatot htrdet, nem pedig szűr alól tölti be!

Azért, míg ezen kinevezésben egyrésztől *jogsértést*, vagy legenyhébben szólva a segélyre szorulóknak kizsákmányolását látjuk, másrésztől igen alkalmasnak itéljük azt a tanítói munkakedv, hivatás, szeretet és lelkesültség lerombolására s egyben a mindenteljes protekciós rendszerben való pöffeszkedő elbizakodottság fejlesztésére, általánosítására.

A népokt. törvény szerint a tanítói állások nyilvános pályázat útján töltenek be.

Az itteni érdemes közs. iskolaszék is f. hó 1-én ülésezett s abban elhatározta a községi iskolához a tanítói állásokra a pályázat kihirdetését; de megkimélte a választás fáradsalmaitól őket a miniszteri kegy, mert a „Hivatalos Közlöny“-nek f. hó 2-ról kelt száma már a tanítók kinevezését is meg hozta.

E szerint a közs. iskolaszék, mely a községi képviselőtestületnek iskolaügyekben megbízottja, kiküldöttje, mindenről mit sem tudott s mivel az iskolaszék legtöbb tagja községi képviselő is egyszersmind: tehát a képviselőtestület sem birt tudomással e jogfeladásról!

Hol volt tehát a megállapodás a város illetékes tényezői és a kormány között a tanítói kinevezés tárgyában?

Megérdemelte volna Miskolcz városa, mely kulturális tekintetben is nagy vidék központja, az államtól azt, hogy e tekintetben, mint sok más községet, *jogcsorbitás nélkül is segélyezze Miskolcz hazafias, kulturájáért áldozatokra kész közönségét.*

Egyébiránt ez ügy a holnap tartandó városi közgyűlésen tárgyalatni fog és így reméljük, hogy a jogfosztás terén oly kitűnően működő kormány ténye méltó elbirálásban fog részesülni.

Morzsák.

A „Borsodmegyei Lapok“ szellemes humoristája Gyolcs Julianus apostata ur ismét elnevezett bennünket „*Szabadszáj*“-nak.

Már más alkalommal is megköszöntük és elfogadtuk ezt a czímet, mely bókna is beillik. Most is megköszönjük és elfogadjuk. Mert sokkal szebb, ha szabadszájnak, mint ha *szolgaszájnak* mondják az embert. Ezt Gyolcs ur nem érti és nem érzi ugyan, de tényleg így van.

Mert a *szolgaszáj* egyenlő mai napság azzal, hogy *betömött száj, megfizetett száj, elhallgattatott száj. Szabadszáj* pedig egyenlő ezzel, hogy *szókimondó száj*. A szókimondás a független magyar ember természete. A

hallgatás, csuszás-mászás a *szolgák* erénye. Igen, a szolgáké, a kik között vannak egyszerű *szolga* és vannak *főszolga* czimét *birók*.

*

A nyílt, egyenes, szókimondó jellem az, mely a magyart magyarrá tette s a világ összes nemzetei fölé emelte. Nemzet, mely a nyelvét megtartotta, de hízásra használja, már nem az igaz magyar, hanem az a degenerált faj, melyről Kőlcsey azt mondja, hogy: „gyenge fővel romlott szivtelen”. Maradjunk tehát mi Szabadszáj s ne irigyeljük azokat, kik a *szájokban levő nagy koncztól beszélni nem tudnak, nem mernek*.

Kimondjuk mi az igazságot, büszkék vagyunk a szabad szájunkra és nem irigyeljük az önök *szájkosarát* és „*szabadelví*”-nek csufozt „*szabottnyelv*”-ét. Csak tessék továbbra is „*Szabadszáj*”-nak czimezni bennünket. Ki az elvét, lelkét eladta, az legyen sima, hizelegjen a hogy tud; de tőlünk ne várja, hogy a kiméletlenség ostorát végig ne patogtassuk a kufár nép fölött. Mert írva vagyunk, hogy:

„Légy igaz, ha nyers bár. *Paraszti*
Modor a sima hazugság;
Nemes: akármily gunyát ölt
Döntő perczen az igazság.
Együtt erő és a fény . . .
Az ily igaz, nyers lelkeket
Hej, aagyon kedvellem én!

*

Béküljön ki drága *Gyolcs* ur azzal a gondolatral, hogy ellenzéki embernek is kell lenni a világon. Utóvégre mi lenne a világból, ha valamennyien kormánypártiak lennének? Önök siratnák meg ezt legjobban. Egyszerűen fölfalnék a konczot önök elől és önök éhen maradnának! Imádkozzanak, hogy valahogyan kormánypártiak ne legyünk.

*

Nyugodjék meg *Gyolcs* ur abban, hogy önök és mi két külön istent imádunk. Önök az *államot*, mi a *hazát*. Mert a kettő nem egy; legalább *ma nem*. Az állam önök részére *táptintézet*, a mi részünkre *mostoha anya*, a ki kegyetlenül üldöz és ütlegel bennünket, ha visszasirunk a minket is szerető elhalt édesanyáért: a *hazáért!*

Hazánk, te drága édesanya, bárhogy üldözzön a gonosz mostoha, hogy táptintézetének csömörletes kotyvalékát izetlennek találjuk — mi haláloban is tégedet imádunk!

Igaz keresztyének vagyunk s hisszük, hogy érte busuló gyermekeid határtalan örömeire egykor újra feltámadsz!

Aristogiton.

Nyári mulatság.

— Elkészett referáda. —

A Magyarországi munkások rokkant és nyugdíj-intézete miskolci főkegylete által f. hó 4-én rendezett nyári mulatság a legfesztelenebb jókedv és legderültebb hangulatban folyt le. A vendégek nem vettek ugyan olyan számban részt, mint arra az általános érdeklődés révén nemcsak a rendező bizottság; de mások is határozottan számot tartottak; de a kik oda mégis elzarándokoltak, valóban nem bánták meg, mert meggyőződhetek arról, hogy ezt a mulatságot értelmes, az ipari foglalkozásnak ugyszólván elsőrendű helyét betöltő munkások rendezték.

*

Mindjárt a kapu bejáratánál meglepetés várt az arra járó-kelő közönségre. Az itt felállított főkapu díszlete tett kellemes benyomást. Balról egy elaggodt, mindennapi kenyerét már megkeresni nem képes munkás, vagy mondjuk: iparos elrongyolt öltözékbe burkolt koldus-alakját, tehát a „*gondatlan-ság*,” jobbról pedig egy szintén elaggodt, saját keze keresetével öregségénél fogva önmagát már nem, hanem az ezen nyugdíj-intézmény által nyújtott nyugdíjból magát fenntartani képes, tisztességes öltözetű munkástársat, mint a „*gondosság*” symboliumát viselte magán.

Ezt a kaput elhagyva, virágokkal ékesített cserlombfűzerek között haladtunk még át két, száz meg száz mécsessel megterhelt kapukon, míg a földött táncz helyiségbe jutottunk, hol újból meglepetés várt reánk, melyet a számtalan, dísznél díszesebb, gondosan elhelyezett lampionok idéztek elő.

A legmegérdemeltebb figyelmet azonban a szintén díszítésül szolgáló tárgyak között a szebbnél-szebb és sikerült olajfestményü, legnagyobb részt természet után felvett táj- és arc képek — utóbbiak között Ő Felsege életnagyságu arc képe — tűnt elő, melyek mindannyija, tehát az imént említett, a főkapu díszletét képezett két embléma fiatal mesterünk: *Ruef* Ferencz, gépműhelyi műasztalos alig 18 éves, egy szemére világtalan fiának önszorgalmára valának, melyek láttára igen sokan amaz óhajnak adtak kifejezést: vajba ezen önszorgalmu, igyekvő ifju további kiképztetése irán felkötetnék az érdeklődő körök jóindulatu, szíves figyelme.

*

Az első négyest 60 pár lejtette, a többit valószínűleg már kevesebb, mert az esti, 1/2 8 órakor megeredt eső kissé megritkította a reggeli 4 óráig mulatók csoportját.

Darula Arnold.

H I R E K.

— **A sziámi király ajándéka.** *Kun* Bertalan ev. ref. püspök czimére *Csulalongkorn* sziámi király uralkodásának 25 éves jubileuma alkalmából egy 30 kötetből álló könyvet küldött. A könyv szanszkrit nyelven van írva, a nyomása igen csinos és tiszta. Tartalma Confucius tanának magyarázata. De hát ki érti ezt meg Miskolczon? A könyvet *Kun* Bertalan püspök a sárospataki főiskola könyvtárában helyezi el. Ott talán lesz olyan ember, a ki megérti.

— **Kinevezések.** A belügyminister Borsodvármegye nyéki kerületébe *Komjáthy* Imrét anyakönyvvezető-helyettesé nevezte ki és a házassági anyakönyv vezetésével s a házasságkötésnél való közreműködésével is megbizta. — Báró *Vay* Elemér főispán *Kovács* Bálint vármegyei tb. aljegyzőt központi igazgatási gyakornokká nevezte ki.

— **A miskolci első magyar hadastyán-egylet** küldöttsége, melynek tagjai *Roller* István díszelnök vezetése alatt: Csányi László, Soós Kálmán, Hradil Venczel, Bártfay Károly és Oswald Nándor voltak, tegnapi (július 12-én) d. e. 3/4 12 órakor nyújtotta át báró *Vay* Elemér főispánnak a miskolci első magyar hadastyán-egylet díszoklevelét. Az átnyújtásnál *Roller* István mondott emelkedett hangú beszédet, mire báró *Vay* Elemér főispán örömet fejezte ki a megtiszteltetésen s szép szavakban ígerte meg az egylet lelkes támogatását.

— **Megyei közgyűlés.** Borsodvármegye bizottsága hétfőn délelőtt 9 órakor báró *Vay* Elemér főispán elnöklete alatt rendkívüli ülést tartott, melynek napirendjére két tárgy volt kitűzve. Egyik tárgy az alispán jelentése, melyben az *igasságügyi palota* építésére szükséges 80,000 frt felvétele iránt a budapesti kereskedelmi bankkal kötött szerződést jóváhagyás végett előterjeszti. A másik tárgy Miskolcz város határozata a *mérnöki hivatal újjászervezése* tárgyában. Az újjászervezés mindössze abból áll, hogy a főmérnök fizetése ezentul 1800 frtból és az építési engedélyek jövedelmének 30%-ból áll, a másik mérnök fizetése 1500 frtból és az építési engedélyek 20%-ból áll. Ezenkívül alkalmazni fognak egy ipariskolát végzett egyént 800 frt, egy rajzoló 600 frt fizetéssel. A közgyűlés mind a két tárgy fölött jóváhagyó határozatát kimondván, fél 10 órakor véget ért.

— **Városi közgyűlés.** Miskolcz város képviselőtestülete holnap, e hó 15-én d. u. 3 órakor rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Községi bírósági tollnokválasztás. 2. Kir. tanfelügyelő ur értesítése, mely szerint a községi iskolában kir. állami tanító kirendeltetik. 3. Jelentés az u. n. sárga-fürdőtelekhez csatolt köztér kárpótlása iránt. 4. Tanács jelentése Miskolczon lakó külföldi munkások lakhatási engedélyezése tárgyában. 5. Tanács jelentése a dohánybevéltő hivatal mellett levő Kellner-féle telek hozzájárulása iránt kibocsátott miniszteri meghagyásra. 6. Villamos magánvilágítási és erőátviteli célra szolgáló villamos áram szolgáltatója iránt kötött szerződés tárgyalása.

— **Választás.** A katolikus kongresszus képviselőinek országosan elrendelt választásában az alsó-miskolci plébániához tartozó hívek is részt vettek. A választás itt július 11., 12. és 13-án folyt le. A szavazatszedő bizottság tagjai *Blassejovszky* Ferencz apátplébános, *Petro* József főgondnok, *Kaffka* Ignác, *Hesz* Miklós és *Hamzus* Kálmán egyháztanács tagok voltak. A három nap alatt közel 400-an szavaztak; ebből kevéssel a választás befejezése előtt *Brezovay* László 220-at, dr. *Tarnay* Gyula 140-et kapott. Mint értesülünk, a többi esperesi kerületekben is nagy többségben van *Brezovay* László s így megválasztása csaknem biztosra vehető.

— **Eljegyzés.** *Reiter* József, a diósgyőri vas- és aczélgyári zenekar karnagya e hó 8-án tartotta eljegyzését *Wünsch* Veronka kisasszonnyal, *Wünsch* Károly művezető szép és kedves leányával.

— **Gyász.** A vesztesség fájdó érzetével vettük a következő gyászjelentést: Özv. *Malikovszky* Mórné szül. *Szabó* Vilma, mint gyermeke, mély fájdalommal tudatja a forrón szeretett jó anyának s rokonnak özv. *Szabó* Gyuláné szül. *Czener* Anasztázia urnőnek f. hó 10-én d. u. fél 1 órakor, rövid szenvedés után, életének 77-ik évében történt csendes kimúltát. A megboldogult földi maradványai f. hó 12-én d. u. 5 órakor fog *Lonovics*-utca 3. számú gyászház-ból az ág. hitv. ev. egyház szertartása szerint a mindszenti sirkertbe örök nyugalomra tetetni. Kelt Miskolcz, 1897. július hó 10-én. Áldás szeretett hamvai felett! Özv. *Szabó* Gyuláné szül. *Síró* Viktória, mint menyee, *Czener* Pál családjával, özv. *Tejsz* Karolina gyermekeivel, mint testvérek, *Szabó* Zoltán, özv. *Kada* Istvánné szül. *Szabó* Izabella, mint unokák.

— **Halálozás.** A következő gyászjelentést vettük: Alólirottak úgy magok, mint a számos rokonság nevében is mély fájdalommal tudatják a hú nőnek, a legjobb anyának, nagyanyának és jó rokonnak *Fábry* Jánosné szül. *Jozseffy* Ottiliának f. hó 10-én éjjel fél 12 órakor, a haldoklók szentségének ájtatos felvételével, életének 60-ik, boldog házasságának 46-ik évében, hosszas szenvedés után bekövetkezett csendes kimúltát. A megboldogultnak földi maradványai f. hó 12-én d. u. 4 órakor fog a róm. kath. anyaszentegyház szertartása szerint a diós-győri sirkertben örök nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent miseáldozat a meghalt lelke üdvéért f. hó 13-án, kedden reggel 7 órakor fog a diós-győri plébániai templomban az egek urának bemutatni. Kelt Diós Győr, 1897. július hó 11-ikén. Áldás és béke felejtethetetlen hamvai felett! Özv. *Jozseffy* Jenőné szül. *Markovics* Mária, mint sógornó, *Fábry* Gyula, *Fábry* Anna, *Fábry* Mária, *Fábry* József, *Fábry* Dezső, *Fábry* Eteleka, *Fábry* Ferencz, mint gyermekei, *Schulek* Károly, *Rásky* Lajos, mint vők. *Fábry* Gyuláné szül. *Markovics* Ilona, özv. *Fábry* Pálné szül. *Galambosy* Vilma, *Fábry* Józsefné szül. *Kovács* Mária, mint menyeei.

— **Hangverseny.** A miskolci róm. kath. nőegylet f. évi szeptember hó 20-án a miskolci nemzeti színházban jótékonycélú hangversenyt ad. Az érdekesnek ígérkező estélyen való közreműködésre eddigelé felkértek:

Hock János orsz. képviselő, Hentaller-Pauli Mariska urnó, Czelláth Jolán urhölgy, Pották Lajos, Láng Ottó és Putnoki Béla urak.

— **Hirtelen halál.** Schmed Ferencz miskolci ács tegnap délután az Alsó-Papszer utcán hirtelen összeesett és azonnal meghalt. Holttestét beszállították a kórházba.

— **Villamos statisztika.** A miskolci villamos vasuton vasárnap összesen *hétézerhat-százötvenöt* utazott; a bruttó bevétel pedig *négyszázötvenhat* forint volt.

— **Kisdedek mulatsága.** A miskolci példány-óvoda nyári mulatsága szépen sikerült. A kis óvodás növendékek Mayer Irén óvónő vezetése alatt d. u. 3 órakor vonultak szép sorban és rendben, kis zászlókat lobogtatva a kertbe, hol már a szülők és érdeklődők nagy sokasága várta őket, s hol egész kedélyesen játszadozva s tánczolva esti 7 óráig mulattak.

— **A Miskolci Vadásztársulat** f. hó 9-én tartotta ez évi rendes közgyűlését *Radvány* István elnöke alatt. Nagy lelkesedéssel üljög *Radvány* István kir. tanácsos választott elnöknek, titkár: *Berner Géza*, pénztárnok: *Katona József*, ügyész: dr. *Vadnay József*, választmány: *Bársony János*, *Fischer Lajos*, *Geöcze Bertalan*, *Gallovích István*, dr. *Lieregi Hirsch Károly*, *Kun Kálmán*, *Kubacska István*, *Kárpáthy Károly* és *Schak Antal*. Elhatározta, miszerint a társulat bérleti területén a nyul- és fogolyvadászatot ez évben is szeptember hó 1-én kezdi meg. Továbbá elhatározta, miszerint egy napi vadászatot személyenként két nyulnál több nem lehet, illetve egy vadászra két nyulnál több nem eshetik.

— **Piacvizsgálat** A városi tisztviselők tegnap az összes piacokat vizsgálat tárgyává tették; elkobzásra nem került más, mint néhány kosár éretlen barack.

— **Halálos esés.** *Kusolcski Gyula* nevű kőműves inas tegnapelőtt délelőtt munkálkodás közben lezuhant a Breuer most épülő házának magas faláról s nyomban ott lelte halálát.

— **Hullámsirban.** A vigyázatlan fürdőzés áldozatainak száma ismét egygyel szaporodott. Egy fiatal, 17 éves embert vittek a víz fenekére az ott lakók s hullámkarjaik közül nem szabadulhatott élve. *Spitz József* nevű alsó-zsolczi kereskedő segéd tegnap este fürdeni ment a Sajóba. Egyszer ugrott is a partról a vízbe s lent is maradt a mélyben.

— **Furfangos tolvaj.** A maga nemében igazán páratlan raffineriával követett el vakmerő tolvajlást *Löwy József* és fia könyvkereskedő üzletében *K. B.* nevű tanonc. Előbb egy kézi kasszából kilopott 60 frtot, azután

száját betömte papirdarabokkal, lefeküdt a földre s az elalélt embert simulálta mindazért, hogy gondatlanul elkövetett cselekménye úgy tűnjék fel, mintha ő rablótámadás áldozata lenne. A raffinált nebulót azonban rajta csípték bűnös manipulációján.

— **A miskolci magyar dalcsarnokban** egy kitűnően szervezett bohème-társulat tart naponta előadást. A működők közül különösen kiemelendők: *Cillej Rózsika* énekesnő és nemzetközi táncosnő, a chikkes, mindig jó kedélyű *Linek Gizella* exentrique. *Fleurrette* Elli chansonette. Nagy része van a szünni nem akaró tapsokban a Somossy-mulatóból ide szerződött „*Les Reveillons*” díj-koszoruzott szépségű női terzetnek, kik különféle variációkban jelennek meg a színpadon s mint ördögök, denevérek és baby-k gyönyörködtek a közönséget, minden dalt más jelmezben énekelve. A férfítagek közül kiemelendők: a közönség kedvence *Szirmai Andor* dalkómikus és társulati rendező, *Grünau Poldi* dalhumorista, kik saját szerzeményü repertoirejukkal viharos tapsokra ragadják a közönséget, *Jules Woocks*, művészi tökélyű vitt produkcióival valóságos bámulatba ejti a publikumot. Az elismerés hangján kell megemlékeznünk *Steiner Adolf* igazgatóról, ki költséget és fáradságot nem kímélve, egy kitűnő társulatot szervezett, hogy a naponta fokozódó érdeklődést kiérdemelje. Végül megemlítjük, hogy olesó és izletes ételek és italok, valamint pontos kiszolgálásról az előnyösen ismert *Zeisler Adolf* vendéglő-tulajdonos gondoskodik.

— **Arverés a vasutnal.** A kézbesíthetetlen és fölös szállítmányok a vasuti üzletszabályzat 70. §-a értelmében nyilvános arverés u. ján d. e. 9 órakor Miskolcz gömöri pályaudvar állomás teheraru raktárában július hó 22-én kerülnek eladásra, melyhez a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

— **Egyéves önkénteseknek,** szabályszerinti *egyenruhákat* legegánsabb kivitelben *jutányos árak mellett* készít és egész felszereléseket szállít *Steinfeld és Fischer szabó cég Miskolczon*. Ugyanott újdonságok *angol nyári divatkelmékből* nagy választékban raktáron vannak és a legújabb divatu ruhák izlésteljesen készítettnek elegáns kiállítással. Szövetminták kívánatra készséggel küldetnek.

— **Senki se mulassza el** kísérletet tenni, a világhírű „*Maipole Soap*” angol festőszappannal, hogy egy kevés forró vízzel 15 perc alatt megfessen utcai ruhát, nyári toilettet, batizst, gaze-, satin-, creton-, selyem-

bársony-kelmét, szalagot, csipkét stb. A festés szintartó, nem fakul, méregmentes, a szövetet nem rontja; az eljárás oly egyszerű, mint a közönséges mosás, bárhol, a legegánsabb helyen is eszközölhető, mert semmi piszkot nem hagy és sem a kezét, sem az edényt nem fogja.

— **Az „Évszak”** című divat- és szépirodalmi lap 11-ik száma gazdag tartalommal jelent meg. A füzet elején divatlevél adja tudtunkra a divat terén beállott újításokat. Ez után 63 szebbnél szebb öltözék rajza és leírása következik. A szépirodalmi rész tartalma a következő: 1. Téli zöld. (Lamartine.) Költemény. Fordította: Szalay Fruzsina. 2. A pap barátja. Elbeszélés. (Folyt.) Irta: Gyarmathy Zsigáné. 3. A viszontlátás. Amerikai elbeszélés. (Folyt.) Irta: Gerstácker Frigyes. 4. Színházi hírek. 5. Irodalom és művészet. 6. Nők világából. 7. Hymen. 8. Halálozás. 9. Szerkesztői üzenetek. Ehhez egy színezett divatkép 6 alakkal. A borítékon levő divatkép magyarázata. 1. Öltözék mintás organdyból. A hátul kapcsolódó, elül ránczolt derék felső része arannyal áttört, széles csipkéből van. Oldalt hosszában keskeny arannyal áttört csipke van felvonva. Az ujjak hasonlóan vannak díszítve. Keskeny csipkével szegélyezett fodrozat képezi az előbodorzatot és az aljdiszítést. Sima tafotaszalag nyakdiszül és övnek. Kerek florentini kalap orgonavirággal és szalagesokrokkal. 2. Öltözék színes etamineből. Az aljon és derékon levő áttört díszítés alatt a fehér selyem alsó alj, illetve alsóderék tunikát. Koczkás selyemből van a zubbony felső része elül és hátul. Az écrü színi himzés felvarrását chiffon-crepp dudorkák fedik. Az oldalt magas csokor, alul kapcsolt ránczöv, valamint ujjbodrozat a derék felső részével egyeznek meg. — En tout cas skót mintázatu selyemből beleszővött bársony csikokkal.

Hirdetmény.

Miután a Sajó folyó folytonosan szedi áldozatait, az egész folyóbani fürdés betiltatik.

A kik ezen tilalmat áthágják, szigorú büntetéssel sújtatnak.

Miskolcz, 1897. július 9.

Szerdahelyi, h. r.-főkapitány.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

„SANTAL EGGER”

hathatós szer, felülmúlja a külföldi gyártmányokat **új és idült bajoknál.**

1 üveg 1 frt 50 kr.

Injectio Hamamelis Virginica Dr. Grobke tanártól.

A legbiztosabban gyógyító külszer **új és idült folyásoknál** férfiak és nőknek.

1 üveg 70 kr.

Fő- és szétküldési raktár:

Egger-féle „Nádor” gyógyszertár,
Budapest, VI., Váci körut 17.

Miskolczon kapható:

Dr. SZABÓ GYULA a „Fehér kigyóhoz”, **BARUCH GYULA** az „Oroszlánhoz”, **RÁCZ JENŐ** az „Arany szarvashoz” és **BALOGH JÓZSEF** a „Magyar koronához” címzett gyógyszertáraiban.

POLOSKA-IRTÓ SZER!

Miért?

a csász. és kir. szabadalmazott
Ditrichstein-féle

POLOSKA-IRTÓ-SZER

kipótolthatatlan a maga nemében, s eddig még minden verseny dacára nem voltak képesek ily hatásos rovar-irtó-szert feltalálni, mely egyszeri használat után is a poloskát petéivel együtt rögtön elpusztítja.

Ára üvegenként ecsettel 40 kr., 75 kr., 1.50 kr. — Gummifecskendő 40 kr.

Sváb és muszka-irtó-por. Feltétlenül biztos hatású. 1 doboz 1 frt.

Valódi padló-viaszk 1/2 kilós doboz 60 kr. 1 kilós doboz 1.20 kr. Padló olaj-lakfesték 1 doboz 1.20 kr., ecset hozzá 60 kr., 80 kr. Megrendelések utánvét mellett pontosan eszközölnetnek.

DITRICHSTEIN MÓR,

BUDAPESTEN, VII. kerület, Nyár-utca 34-ik szám alatt.

Elárásítók kerestetnek.

GEDEON ÉS **TÁRSA**
könyv- és könyomdája
MISKOLCZON

elvállal

mindennemű nyomtatványoknak

díszes és izléses elkészítését

a legjutányosabb áron s a legrövidebb idő alatt.

Könyvek
Disművek
Körlevelek
Memorandumok
Prospektusok
Árjegyzékek
Számlák
Névjegyek
Eljegyzési és esküvői
jelentések

Üzleti könyvek
Csomagoló és reklampapírok
Szinyomású plakátok és
reklamképek
Pinczér-czédulák
Folyóiratok és
Időszaki lapok
Könyvkötészeti munkák
Részvények és értékpapírok.

Valódi karlsbadi czipők. Prágai kutyabőr-keztyúk.

SZENZÁCZIÓS MEGNYITÁS!

BORSODVARMEGYE

LEGNAGYOBBI DIVATÁRUHÁZA

FEHÉR JÓZSEF és LIPÓT.

MISKOLCZ,

Fő-utca, özv. Debreczeny Dánielné urnó házában.

Tisztelettel jelentik a n.-é. közönségnek, miszerint **áruházat** nyitottak, melyben mindennemű **kész férfi-, fiu- és gyermek-ruhák, kész női felöltők, férfi-, női és gyermekczipők, férfi- és fiúkalapok, fehérműek, nyakkendők, keztyúk, nap- és esőernyők,** ugy- szintén minden más e szakmába vágó áruk a **legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők.**

Ezen áruház **Miskolcz város látványossága,** mert úgy van berendezve, hogy nálunk minden a **legolcsóbbtól a legfinomabbig** beszerezhető legyen és ne kellessen az igen tisztelt vevő- közönségnek üzletből üzletbe járnia, holott **áruházunkban** mindent bevásárolhat. És abban is **páratlan Miskolczon,** mert az eddig létrejött hasonló vállalatokat az **áruk jósága és olcsósága tekinté- tében messze felülmúlja,** a miért is bátorkodunk a m. t. közönséget áruházunk megtekintésére meg- hívni, biztosítva **szolid és pontos kiszolgálásról.**

Számos látogatásért esedeznek:

Ü Z L E T E K:

Szolnok,
Kossuth-tér, saját ház.

Kecskemét,
Jókai-tér.

Fehér József és Lipót.

MISKOLCZ,

Fő-utca, özv. Debreczeny Dánielné urnó házában.

Legújabb divatu kemény és puha kalapok. — Folyton újdonság nyakkendőben.

Kitűnő minőségű

Villányi és társa-féle

vaniliás törmelék csokoládé

kapható 1 klgr. 1 frt 30 krért

Weidlich Pál fűszerkereskedésében a „fekete kutyához”

MISKOLCZON.